

ÅRSSKRIFT 2014

FRIE GRUNDTVIGSKE

FORENINGEN AF GRUNDTVIGSKE
VALG- OG FRIMENIGHEDER

www.friegrundtvigske.dk

Indhold:

Vejstrup Valgmenighed - en præsentation	s.3
Program for årsmødet 2014	s.9
Nyt	s.12
Tema: De frie menigheders fremtid : Tradition og/eller fornyelse?	s.13
Regnskab for 2013	s.23
Regnskab for orlovskassen 2013	s.24
Fortegnelse over de grundtvigske valg- og frimenigheder i Danmark	s.25

www.friegrundtvigske.dk

Brug foreningens hjemmeside, når du har brug for at hente information om ansættelser, menigheder, jura, arrangementer m.m.

Hjemmesiden rummer mange nyttige informationer, og den nye side skulle være ganske let at finde rundt i. Du vil kunne finde svar på mange af de spørgsmål, som ellers bliver rettet til vores formand, og mange nyttige links. Husk at gøre opmærksom på, hvis der er noget, du mangler på hjemmesiden.

Redaktør: Mette Marslund Marslund@live.dk

.....sådan lidt fra oven

Vejstrup Valgmenighed

- byder velkommen til Årsmødet 2014 "Unge, fællesskab og tro"

I begyndelsen var engagementet og lidenskaben... . I begyndelsen var engagementet, da Vorherre i tidernes morgen og i sin finurlige skaberglæde lod sin livsånde spredes for alle vinde for at tage form og fortætte sig hist og pist, samle sig, skilles, forandre sig, tage nye former og blive til liv, nyt liv. Og senere var engagementet, da Vorherre en skønne morgen lod Fyn stige af havets skød, skumfødte med blomstrende æbletræer og levende syrenhegn. I begyndelsen var engagementet.

Så det hele begynder med engagementet. Og lidenskaben. Og siden tager det hele form. Det begynder med engagementet, og det gjorde det også i det kønneste hjørne af Fyn, i Vejstrup og omegn for knapt to århundreder siden. Da blæste Vorherre igen gavmildt sin ånde over det frodige fynske landskab med bølgende kornmarker og lindetræer, fra hvis grene humlebier stadigvæk formeligt hænger ned i mægtige klaser. Og ånden tog form og fortættede sig hist og pist og skabte større og større

frihed og rum for det glædelige budskab: at her i det fynske, blandt stynede popler, var og er en frodig grobund for et levende menighedsfællesskab i et stadigt nybrud mellem gammelt og nyt, falmet og oprøvet.

Eggen dannede på den måde rammen om den forunderligste historie, befolket med besjælede lægfolk, hvis glødende engagement gav genklang i vide kredse rundt om i landet. Den første røst lød fra det sydøstligste hjørne af øen, fra Skårupøre, hvor en fattig håndværker og spillemand lod sig mærke af de gudelige vækkelser i begyndelsen af det attende århundrede. Under påvirkning fra de første lægmandsprædikanter stod han op imod den gængse forkyndelse i kirkerne, hvor man "havde tilbøjelighed til at forfladige kristendom til en from og nyttig livsanskuelse og en overkommelig præstation med Jesus som det moralske forbillede," for nu at citere spillemanden. Han vakte et gryende oprør mod den etablerede kirke og det nys oprettede seminarium i Skårup med dets fornuftsbetonede strøg og grundlag, og historien om Vejstrup Valgmenighed fordunkler sig helt tilbage til den bevægelse, som netop det oprør fører med sig. En bevægelse, hvor fribårne mænd og kvinder efterhånden stræbte efter at have et sted, hvor de frit og på eget ansvar kunne samles i et menighedsfællesskab om dåb og nadver.

Men der skulle en krig og et nederlag til, før bevægelsen tog form. Efter nederlaget ved Dybbøl, gik lokale folk i gang med at oprette en folkehøjskole på eggen. Højskolen begyndte på Vejstrup mark allerede tre år efter 1864-krigens ophør og hermed videreførtes et skoleliv på eggen, som allerede havde taget sin begyndelse med en friskole i Vejstrup. En skole, som ikke eksisterer længere, men som blev moderskole for de to nuværende friskoler i hhv. Oure og Øster Aaby. Dannelsen af friskolen og højskolen satte sig varige og frugtbare spor på eggen.

I den samme kreds af højskolefolk ønskede flere en lærer, der samtidig kunne være kapellan og holde søndagsmøder på højskolen. Det skabte megen debat, og udkommet af debatten blev, at omkring tres familier i årene 1873-75 samlede sig i en kreds for at danne valgmenigheden i Vejstrup.

Denne engagerede bevægelses historie kan man lade sig yderligere oplyse af på Vejstrup Valgmenigheds hjemmeside. I øvrigt blev højskolen i tiden omkring 2. verdenskrig til Vejstrup Ungdomsskole (nu Vejstrup Efterskole). Tilknytningen til Vejstrup Efterskole er stadig tæt. Det er derfor helt naturligt, at en væsentlig del af Årsmødet 2014 foregår på efterskolen. Når vi desuden har valgt at lægge søndagens og årsmødets gudstjeneste i forbindelse med efterskolen, hænger det sammen med, at tankerne om dannelsen af valgmenigheden fødtes i tilknytning til højskolen, og at de

første gudstjenester fandt sted på det, der dengang var højskolen. Der var dog tale om gudstjenester uden dåb og nadver. Inden man fik bygget valgmenighedskirken, lånte man nemlig den lokale sognekirke, når der var dåb, eller hvis nogen ønskede at gå til alters.

Vejstrup Valgmenighed var ikke noget, de engagerede højskolefolk ville "lave", men en levende menighed, der voksede frem og som de måtte begive sig ud i. Derfor sang de "Denne er dagen, som Herren har gjort," da kirken blev indviet, ni måneder efter, at den første sten blev lagt på grunden. Som et billede på kirken og menighedsfællesskabet som noget, de var blevet betroet og som forpligtede. Et forhold, der lige siden har præget livet i menigheden - på den ene side med ydmyghed overfor forkyndelsens anliggende og budskab og på den anden side med engagement og mod på at forvalte budskabet og lade det tage form. Budskabet om, at ingen længere behøver se op eller ned på hinanden, fordi vi dybest set lever af den samme tilgivelse. Alt sammen udfoldet gennem dåb og nadver og de ord, der lyder til menigheden gennem bekendelsen. Det har været et afgørende udgangspunkt for valgmenigheden fra begyndelsen, og et udgangspunkt, der hele tiden har været udfordret af tiden og nødvendigheden af at tage konkret form. Hver dag.

Så det var for at samles om det evangelium og om dåb og nadver, at man rejste sin egen kirke. Man byggede ikke kirken for at samles om en bestemt præst. Man havde ganske enkelt ikke nogen præst, da man begyndte at bygge, men stolede på, at når man selv sørgede for et kirkerum, så ville Gud nok sende en præst. Det har Gud så gjort lige siden...

Om den konkrete opbygning af kirken fortæller, at i alt 126 personer fra en halv snes sogne gav bidrag til opførelsen af kirken. Kirken blev bygget delvis som selvbyggeri og det fortæller videre, at "kampestenene blev hentet i Øster Aaby, Brudagergård og Brudager Mark af folk fra Vejstrup, Skårup og Brudager sogne, mens Oure, Gudme og de andre sogne til den side skulle køre grus og tømmer. Alt til tårnet var fælleskørsel", hedder det til sidst i beskrivelsen af det fælles og epokegørende arbejde med at skabe rum for menigheden. Et arbejde der skabte et fællesskab, der kom til at sætte sit præg på menighedslivet også i de næste generationer. I begyndelsen var engagementet...

Med udgangspunkt i det fællesskab, der på den måde udfoldede sig i menighedens liv helt fra begyndelsen, har Vejstrup Valgmenighed grundlæggende haft front mod enhver form for individualisme. En front, som blev skærpet for alvor i årene mellem de to verdenskrige. Med en udtalt overbevisning om, at individualismen skulle overvindes

med levende menigheder, hvis liv var sat i form gennem Grundtvigs kirkelige anskuelse. En anskuelse, hvis indhold var og er gået i arv i de frie menigheder. Og en anskuelse, hvis udgangspunkt var og er den bekendelse, der rækker helt tilbage til apostlenes første tider.

I kølvandet af fronten mod individualismen trænger flere spændende spørgsmål sig naturligt på. Spørgsmål, der er en stadig udfordring for Vejstrup Valgmenighed både søndage og hverdage. Og spørgsmål, der helt naturligt rejser sig, fordi de bestående folkelige fællesskaber, der har dannet det nødvendige grundlag for de frie menigheders liv, er blevet opløst med tiden.

Allerede i mellemkrigsårene konstaterede en af valgmenighedens toneangivende personer således, at den grundtvigske bevægelse efterhånden fik sværere og sværere ved at fastholde forbindelsen mellem det kirkelige, det folkelige og det menneskelige. "Hvad den grundtvigske bevægelse vandt i bredden, tabte den i dybden", hævdede han

desuden. Eller anderledes sagt: det grundtvigske havde efterhånden udtømt sig selv i verden. Man kunne også sige, at det grundtvigske stod i fare for at sejre sig til døde. Sådan at det, bevægelsen vandt i bredden, i virkeligheden stod i fare for at blive tabt og opslugt af udviklingen. Af samme grund blev hans modtræk mod denne tendens det omvendte løsen: "Hvad i bredden tabtes, skal i dybden vindes!".

I dag er det et spørgsmål, om en menighed kan forblive levende med et sådant løsen som udgangspunkt. For tiden er igen blevet en anden.

Og hvilken betydning har den nye tid for det fællesskab, der hver søndag samler sig til gudstjeneste for at høre det himmelske budskab røre jorden? Et budskab, der ikke længere skal om ad et folkeligt fortolkningsfællesskab, men fortælles en forsamling af mennesker, der som individualister hver for sig skal have styr på en oplevelse, trods fælles valg af menighed? Og fortælles en forsamling af mennesker, der skal have "disciplineret deres tro", som Søren Ulrik Thomsen siger det et sted, ved at få sat skik på oplevelser af ikke at være deres eget livs yderste horisont.

Og hvad betyder det for livet i menigheden, at ingen af os længere lever i en enhedskultur, der på traditionel grundtvigsk manér kan komme til klarhed over sig selv ved at besinde sig på fælles fortid? Hvilke udfordringer giver dét menighedens fælles liv, nærvær og engagement? Og de nye generationers tro og fællesskab?

Vejstrup Valgmenighed er en levende menighed, og derfor folder livet sig her hver eneste dag ud i et spændingsfelt. Et spændingsfelt, der har at gøre med, at Vejstrup Valgmenighed kalder sig en menighed. Og danner et fællesskab, der bygger på en fælles bekendelse, som aldrig kan anvendes som en kætteralen til at måle rettroenhed med. Et fællesskab, der er samlet om et budskab, der ikke står og falder med, at vi selv skal opfinde det, og et fællesskab, der i stedet giver rum for det, "der ikke opkom i noget menneskehjerte", for nu at formulere det lidt højstemt. I et menighedsliv, der af samme grund ikke skal falde for fristelsen til rodløs og overfladisk flaksen hid og did i et ligegyldigt eller selvbestaltet fællesskab.

Og spændingsfeltet har desuden at gøre med, at Vejstrup Valgmenighed kalder sig en levende menighed. Og derfor ikke har som mål at udfolde sig som en museal og lukket forsamling af rettroende med særlig hang til eksklusivitet, eller med en forudsigelig og dogmatisk tilgang til menighedslivet. I en fastlåst dvælen ved "den fædrene arv". Og i en fornægtelse af, at tro er at træde i karakter og at overtage sine evner såvel som sine udfordringer og udpræge dem, fordi det er guddommelige kræfter, der på den måde søger vej ind i verden. Hver eneste dag. Her og nu. For i begyndelsen var engagementet...

Vejstrup Valgmenighed ser sig således som en del af en bevægelse, hvis liv folder sig ud omkring et budskab, som ingen tradition kan opsuge og som modsætter sig enhver harmonisering. Og dét ene og alene af den grund, at evangeliet om den kærlighed, Gud elsker sin skabning med, kun findes, hvor evangeliet hele tiden tilegnes for straks at glemmes og tilegnes igen. Og tilegnelsens "sted" er den levende menighed, som danner den nødvendige ramme omkring det evangelium, som Göran Tunström kalder "det urokkelige måske" og som bærer os gennem en verden af usikkerhed og vaklen og glemsel og svigt. I menighedens fællesskab omkring gudstjenesten møder vi "det urokkelige måske" som den opstandne, der selv er til stede og taler til os ved dåb og

nadver. Her og nu. Så valgmenigheden bygger på en fælles tro på, at livet i gudstjenesten vækker stærkere kræfter og stiger op af dybere kilder, end fornuften og forstanden kan stige ned i.

Mange mennesker har båret med i menighedens liv. Ingen er nævnt og ingen er glemt her, alt sammen som et udtryk for det væsentlige i menighedens liv. Nemlig det, der rækker ud over hvert enkelt menneske og peger ind på et fællesskab, der finder næring i evangeliet som det glædelige og befriende budskab, der hele tiden peger væk fra os selv.

På samme måde kunne fortælles vidt og bredt om kirkebygning, inventar og kirkegård. Alle de ydre rammer. "Tilegnelsens sted". Men alt det må man lade sig oplyse af på valgmenighedens hjemmeside og selv opleve i forbindelse med Årsmødet 2014. Og søndagene og hverdagene i valgmenigheden? Kom til årsmødet og tag del i en flig af dét liv. Form selv med på det. Syng og lyt, tal og sans.

For som altid begynder det med engagementet og lidenskab, og når det gør dét, så er det aldrig til at vide, hvilken form ånden tager, eller hvor det hele ender... heller ikke efter Årsmødet 2014.

Se nærmere på vores hjemmeside: www.vejstrupvalgmenighed.dk

Program for årsmødet 2014

"Unge, fællesskab og tro"

Lørdag den 14. juni:

13.00-13.30: ankomst til Vejstrup Efterskole, Højskolevej 49, 5882

Vejstrup (www.vejstrup.dk). Tjek ind ved indgang til Spisesalen. (velkomstpose med program og andre papirer til alle. Sandwich og forfriskning til alle, der har bestilt).

13.30: velkomst i foredragssal / sang / praktiske oplysninger

13.45-16.00. arbejdscaféer. Et væsentligt sigte med arbejdscaféerne vil være at få et indblik i unges tanker om tro og inspirere menighederne med idéer og tiltag, der i et eller andet omfang kan foldes ud i deres fremtidige fællesskab.

Arbejdscafeerne vil være ledet af lokale kunstnere og undervisere, og de to af cafeerne vil tage form af causerende foredrag om ungdomsgenerationen anno 2014. (Se nærmere beskrivelse af arbejdscaféerne på vores hjemmeside under menupunktet "Årsmødet" til højre på siden. Efter tilmeldingsfristens udløb den 19. maj, vil vi kontakte samtlige tilmeldte deltagere for at høre, hvilke arbejdscaféer man gerne vil deltage i).
Der lægges pause ind med tid til kaffe/forfriskning.

16.00-19.00: Generalforsamling + aktiviteter for børn og unge.

Der kan fortsættes med arbejdscaféer for børn og unge.

19.00-20.30: festmiddag (+ sange).

Vi går mod solnedgangen til valgmenighedskirken (ca. 1 km.).

21.15: Musikalsk oplevelse, fællessang og efterfølgende caféstemning i valgmenighedskirken. (v. Rasmus Borring). Efter arrangementet er der mulighed for at få sig et glas rødvin, æblesaft og lign., foruden en god snak/intens samtale/ hyggestund/eksistensfrådsende nærvær i kirken eller i Kirkehuset, som ligger lige ved siden af valgmenighedskirken.

Søndag den 15. juni:

8.00-9.30: Morgenmad

9.30-10.45: Gudstjeneste (friluft ved efterskolen) forberedt af valgmenighedspræsten i samarbejde med mini- og juniorkonfirmander og årets konfirmandhold. I tilfælde af dårligt vejr rykker vi indendørs.

11.45: frokost

12.45-15.00: opsamling på arbejdscaféer

15.00: kaffe og afslutning

Tilmelding:

Tilmeldingsfrist senest den 19. maj 2014 til egen præst.

Tilmeldinger sendes til kasserer Lone Rosager Poulsen, Edelsmindevej 11, 5700 Svendborg, mail@rosagerregnskab.dk

Se nærmere på vedlagte tilmeldingsskema, som du kan få hos din præst.

Indkvartering:

Vi glæder os til at åbne dørene og byde velkommen til Årsmødet på Vejstrup Efterskole, som gæstfrit har stillet skolens faciliteter til rådighed. Da alle efterskoleelever vil være til stede og bo på skolen under Årsmødet, vil der ikke være mulighed for indkvartering på elevernes værelser. Der vil dog være mulighed for, at familier kan overnatte gratis på "skolemanér" i anviste klasselokaler.

Der er desuden mulighed for at lægge billet ind på indkvartering hos medlemmer af valgmenigheden. Ønskes en sådan privat indkvartering, kontakt Ejvind Freltofte, Tøjsmosevej 16, 5883 Oure, l-e@freltofte.net eller Tlf. 62281384 / 40864002
Der henvises i øvrigt til vores hjemmeside, hvor der under menupunktet "Årsmødet" er lagt links ind til lokale overnatningssteder.

Foreløbig dagsorden for generalforsamlingen 2014

(der kan komme ændringer /tilføjelser til dagsordenen. Endelig dagsorden udsendes pr. mail til formænd og præster inden mødet)

1. Valg af dirigent og stemmetællere
2. Formandens beretning
3. Regnskab for 2013 (se årsskriftet) herunder fastsættelse af kontingent for 2014
5. Valg til bestyrelse. På valg er:
Anne Marie Neimann Moestrup (ønsker ikke genvalg),
Aksel Bording (villig til genvalg)
6. Valg af suppleanter.
Suppleanter vælges for ét år, en for hver landsdel.
Sjælland: Laura Lundager Jensen, Osted Valgmenighed (villig til genvalg)
Fyn: Solveig Rauer, Sdr. Næraa Valgmenighed (villig til genvalg)
Jylland: Morten Kvist, Herning/Gjellerup Valgmenigheder (villig til genvalg)
7. Valg af revisor og revisorsuppleant
8. Orlovskassen
 - a) Beretning
 - b) Regnskab for 2013 (se årsskriftet)
 - c) Fastsættelse af kontingent for 2014
 - d) Valg af revisor og revisorsuppleant
9. evt.

Punkter som ønskes optaget på dagsordenen skal sendes til formand Vibeke Hein senest d. 25.maj

Pensionskassen af 1950 - sendemandsmøde. Der skal vælges en repræsentant, og Kurt V. Andersen er ikke villig til genvalg.

Kommende årsmøder:

2015 - Rødding Frimenighed

2016 - Ryslinge Valgmenighed og Ryslinge Frimenighed

Hvem vil være vært for årsmødet 2017?

Tal med bestyrelsen, hvis det er noget for jer

NYT:

Efterårets debat omkring den fremtidige struktur i Folkekirken lagde beslag på en stor del af bestyrelsens tid, og der blev udarbejdet et hørings svar som blev sendt til ministeriet. Bestyrelsen kunne naturligvis ikke anbefale en af de nævnte modeller i oplægget til debatten, da vi var bekendte med, at menighederne ikke var enige på dette punkt. Men vores hørings svar udtrykte forundring over og kritik af, at de frie menigheder atter engang var blevet glemt eller forbigået, dels i forhold til modtagelse af debatmateriale, dels i et evt. kirkeråd, Hørings svaret har været udsendt i et Nyhedsbrev til jeres menighed, men kan også læses på vores hjemmeside.

Bestyrelsens arbejde med vores uddannelses- og efteruddannelsesprojekt er midlertidigt sat på pause, da en del præster, repræsenterende 8 menigheder, udtrykte deres betænkelighed ved projektet, og ikke mente, at det var noget, foreningen burde beskæftige sig med. Kritikken kom bag på bestyrelsen, som mente at have et mandat fra generalforsamlingen i 2012 til disse projekter, ikke mindst i lyset af, at der heller ikke på sidste års generalforsamling blev ytret nogen kritik. Vi har indkaldt til debatmøde om sagen d. 18. marts, og regner med at kunne orientere mere på årsmødet og i nyhedsbreve.

Vi har fået en afklaring med SKAT, således at de menigheder, der har haft problemer med at få skatteoplysninger nu har fået præsenteret en løsning. Det er som før nævnt ikke muligt at lave en fælles løsning for alle, da menighederne har forskellig holdning til spørgsmålet. Kasserer Aksel Bording kan kontaktes, hvis man ønsker at vide mere.

Sensommer i Askov

Højskolekursus arrangeres i samarbejde med de midtvestjyske valgmenigheder d. 3.8 - 9.8

Foredrag med bl.a. Jytte Abildstrøm, Henrik Dahl, Doris Ottesen og Jens Andersen. Udflugter, sangtimer, samvær og debat - højskole!

Pris: 4200-4500 kr. afhængig af værelses type

Tilmelding senest 1. maj til Askov Højskole, tlf. 76961800

el.info@askov-hojskole.dk. Eller ring og hør nærmere hos Peter Hedegaard, Holstebro Valgmenighed.

TEMA :

Tradition og/eller fornyelse ?

Hvordan ser fremtiden ud for de frie grundtvigske menigheder.

Innovationcamp, strukturreform, kirkegængertælling, babysalmesang, nye salmer og gudstjenester på andre dage end søndage..... mange ideer og tanker prøves af for tiden i forsøg på at forny og forandre det danske kirkeliv, Det meste foregår i sognekirkerne og en del på administrativt og ministerielt plan. Men enhver forandring i det danske kirkelandskab har også direkte indflydelse på de frie menigheders fremtid både strukturelt og indholdsmæssigt. Derfor prøver mange af de frie menigheder sig også frem i disse år.

Spørgsmålet er som altid: hvordan finder man balancen mellem tradition og fornyelse. Skal man kun synge nye salmer, fordi de gamle er fulde af ord, som unge mennesker ikke forstår, eller skal man holde alt det moderne ude og holde fast ved Kingo, Brorson og Grundtvig? Skal man fastholde søndagens gudstjeneste på bekostning af andre gudstjenesteformer og undlade at inddrage f.eks de nye mærkedage, som trænger ind i samfundet især fra USA, som f.eks Halloween og Valentins dag? Eller give markedet frit og lave gudstjeneste på alle mulige andre tider og i en form, som ligner det, folk kender fra det øvrige samfund? Skal man have særgudstjenester for forskellige aldersgrupper og interessegrupper, eller fastholde den traditionelle gudstjenesteform om søndagen og måske se antallet af kirkegængere dale? Har man som menighed fokus på medlemstal og aldersfordeling, eller er indhold og tradition det centrale? Bekender man sig til "den nye Gud" - eller kan den gamle Almægtige stadig bruges? Skal trosbekendelsens ord skiftes ud, fordi de forekommer mange absurde? Lader det sig gøre at forny menigheden og kirkelivet på traditionens grund, eller skal der tænkes helt nyt, for at få kirken til at svare til samtiden og dens krav.

For de fleste er det formodentlig ikke et enten/eller, men det er vigtigt for en menighed i denne tid at stille spørgsmål til, hvor langt man/vi skal og vil gå i bestræbelsen for at være kirker til tiden og i tiden.

Som oplæg til debat er her indlæg fra 4 præster.

Nana Hauge, Høve og Havrebjerg Valgmenigheder, skriver:

Når man taler om kirkelig fornyelse, kan man næsten altid regne med at det handler om at optimere eller effektivisere på den ene eller den anden måde. Man laver visionsplaner, fokusgrupper og sogneanalyser i et væk.

Man skal i fornyelsen og moderniseringens navn selvfølgelig også se på, om det kan betale sig. Man taler om: "Mere kirke for pengene". Sådan hed det i forbindelse med den kirkeministerielle betænkning også kendt som betænkning nr. 1491, der kom i august 2007. Den der handler om Folkekirkens lokale økonomi. Og siden dengang har udtrykket kun fået mere vind i sejlene. Mange små sogne er blevet lagt sammen til storpastorater med præsteteams. På den måde bliver det samlede antal gudstjenester mindre og så kan ressourcerne bruges til aktiviteter, der tiltrækker flere mennesker og ligesom ser ud af mere.

Af samme grund er det også at det af forhenværende kirkelukningsminister Manu Sareen er blevet foreslået at lukke kirker i sogne med under 200 sognebørn.

Selvom vi som valgmenigheder ikke er underlagt det tælle-tælle tyranni som resten af Folkekirken er underlagt pt. kan man ikke undgå at blive pinligt berørt over det. Og jeg mener vi i fremtiden skal være meget på vagt over for det - ikke mindst fordi vi er levende eksempler på at det kan lade sig gøre at holde kirke uden at halse efter tidsånden.

Mig bekendt har valgmenighederne aldrig talt kirkegængere, lavet brugerundersøgelser og visionsplaner for at få flere medlemmer ja - mange steder fungerer valgmenigheder i al stilfærdighed faktisk med meget få medlemmer.

Har man så flere penge i valgmenighederne? Var samfundet rigere dengang valgmenighederne opstod end i dag? Havde man flere midler? Handlede det om tørre tal og fakta og så først derefter kunne man gøre noget ved virkeligheden? Eller kom kirkerne ud af det blå?

Ja, hvad skal der til for at holde kirke?

I Havrebjerg lidt nord for Slagelse - hvor min ene valgmenigheds kirke ligger, samledes omkring 100 mennesker for 110 år siden og byggede kirken. 100 - det er jo langt under det antal på 200 som Manu Sareen vist har sat som smertegrænsen for

et sogns størrelse, men menigheds og kirkelivet har fungeret og fungerer fint i Havrebjerg. Og der er stadig 100 medlemmer. Ja der er endda faktisk lidt flere.

Hvis de regnearkskristne havde haft noget at sige var Havrebjerg valgmenighed nok ikke blevet til noget. Hvis de der byggede den havde set på tal og fakta, så var kirken aldrig blevet bygget. Og hvis Havrebjerg valgmenighed skulle underlægges den folketælling (optælling af kirkegængere) der pt er i gang i Roskilde stift - så var det nok tvivlsomt om den fik lov til fortsat at eksistere.

Men hvad tænkte de så på, bønderne og skolelærerne der byggede kirkerne? Ja, måske var der noget der var vigtigere end tal og måske handlede det ikke om succes - men om sandhed. Måske handlede det om, at "var vi på jord ej mere end to bygge dog ville han og bo". Ja måske kom kirkerne - om ikke ligefrem ud af det blå - så ovenned - for er det ikke der alle gode gaver kommer fra?

Alle præster og menigheder glæder sig sikkert over mange kirkegængere - det er festligt. Det kan jeg godt forstå og det gør jeg også selv. Men man skal ikke foragte de ringe dage og gad vide om ønsket om de mange kirkegængere ikke også handler mere om præsters forfængelighed end om ønsket om at "mange skal høre evangeliet"?

Alle andre steder i verden bliver man målt på, om ting nu lykkes, om der kom mange, om det var en succes.

Derfor er det fantastisk at kirken bygger på et menneske, der i omverdenens øjne var en fiasko! Jeg elsker at kirker har kunnet bestå i 1000 år selvom de sikkert ikke alle har været er en succes. Eller nogensinde har været det. I hvertfald ikke hvis man spørger de regnearkskristne.

Jeg mener slet ikke at det er overdrevet at råbe vagt i gevær overfor tælleriet. Derimod er det mere end nogensinde nødvendigt at mane til besindighed overfor regnearkene. I det hele taget skal kirken og dvs også os i valgmenighederne passe på, ikke at se for meget på, hvad der nytter og hvad det kan betale sig at satse på.

Folkekirken har i mange år haft så travlt med at lave synlige aktiviteter, som alle måles på hvorvidt der nu "kom mange". Ja, der har ikke været og er ikke nogen grænser for hvad kirken har gjort bare for at der skulle komme nogen: yogagudstjenester, massagegudstjenester, zumbagudstjenester og kirke cafelatte.

"Der kom rigtig mange" siger de begejstrede arrangører så bagefter.

Men kirken skal være et sted - det eneste sted måske i verden, hvor der ikke tælles hvor mange. Hvor der ikke konstant måles nytte og brugsværdi.

Når der derfor er nogen der spørger mig - "kom der så mange i kirke" - så siger jeg - "ja, der var helt fyldt." "Fyldt af hvad?" Spørger de så. "Fyldt af ånd!" Svarer jeg.

Marianne Nørgaard Gyldenkærne, Bøvling valgmenighed, skriver

Den 2. januar kom årets første udmeldelse af Valgmenigheden. "*Valgmenigheden har overlevet sig selv*" - var den ældre kvindes begrundelse. Det har jeg tænkt på lige siden. Har vi det? Er vi på vej til at gøre os selv overflødige i det danske kirkelandskab? Det håber jeg godt nok ikke, for jeg er lige blevet ansat, og håber ikke det var for at lukke og slukke efter mig. Eftersom jeg kun har været her i 5 måneder, hvilket ikke lige frem gør mig særlig kompetent til at udtale mig om Valgmenighedens fremtid, er dette mine umiddelbare tanker.

Kvinden meldte sig ikke ud i protest, men fordi hun boede i et endnu mindre (læs: "truet") samfund ude ved "æ hav", og syntes hun skulle støtte kirken lokalt. Det kan man på en måde ikke fortænke hende i. Blot konstatere, at vi kæmper alle om de få tilbageblevne sjæle i det vestjyske.

Således ankommet til 2. januar måtte jeg genvinde det positive livssyn, der ellers var mit nytårsfortsæt fra dagen i forvejen og ikke lade mig slå ud af den slags trusler.

Min motivation for at søge en valgmenighed og helst med fødderne i Vesterhavet var valgmenighedens kirkelige identitet og for her at finde /fortsætte i de spor, jeg kender og har erfaring for i DKS - (Dansk Kirke i Sydslesvig) og DSUK (Dansk Sømands og Udlandskirker), hvor fokus er på både tradition og nødvendig fornyelse i treklangen af kirke- kultur-folkelighed.

Dernæst er vores styrke, at der er tæt samhørighed med de øvrige valgmenighedsinstitutioner; Friskole, Efterskole og Børne- vuggestue og Forsamlingshus. Nøgleordene som frihed, livsoplysning, selvbestemmelse, alt sammen i samme ånd, var mine bevæggrunde.

I tråd med kvindens udsagn kunne man nemt fortsætte rækken af negativ tænkning og udsagn, om små samfund og dele af Danmark, som måske i fremtiden bliver et turist reservat for de naturelskende tåber, der elsker den høje himmel, fugleliv, frisk luft og det brusende hav. Og i øvrigt finder livet værd at leve herude, hvor der nok er længere til biografen og Det kongelige Teater. Men hvor livet ikke er så ringe endda.

Det er et reelt problem for denne egn, hvis flertallet af de unge flytter herfra for at uddanne sig og ikke kan komme tilbage pga. af manglende arbejdspladser. Fakta er, at der er en reel afvandring fra Vestjylland mod øst.

Den kontekst er også Bøvling Valgmenigheds på sigt. Vi ser det allerede, at ikke kun den ældre dame melder sig ud for at støtte lokalt - men at unge studerende ikke længere føler sig egnsbundet til den hjemlige valgmenighed herude vestpå, når deres fremtidige liv ligger i København, med mindre den enkeltes familie er stærkt knyttet til valgmenigheden. Jeg tror vi vil se mange af den slags udmeldelser i fremtiden. Desværre.

Hvis Folkekirke og Valgmenighed i fremtiden kommer til at ligne hinanden mere og mere, fordi de fronter, der engang var årsag og ramme omkring valgmenighedens opståen, næsten udviskes, så kan man frygte begrundelsen; at det ene vel kan være lige godt som det andet.

Som svar på mit direkte spørgsmål om Valgmenighedens overlevelse i fremtiden, svarede min for-for-forgænger; - *"Nej" - den dør ud!* Men til min beroligelse sagde han også: *" Men du skal ikke være bange, for at det sker i din tid eller din efterfølgers tid".*

Således på én gang rystet og opmuntret og ankommet til virkeligheden januar 2014, gik jeg hjem og skrev denne artikel.

Jeg har besluttet mig for ikke at lade mig slå ud. Vi må kæmpe og fokusere på nutiden. Fremtiden er vi alligevel ikke herre over. Jeg kan ikke holde ud at skulle gå rundt i evig bekymring for at den lille gren, jeg nu sidder på, er ved at knække af. Så må vi plante noget nyt. Så jeg vil fokusere på nærhed og godt fællesskab i valgmenigheden såvel m.h.t til gudstjenester og folkelige arrangementer og tænke i at åbne fællesskabet udadtil, især med øje for forældregenerationen i såvel Friskole som Børnehus. Fordelen ved de små menigheder er netop nærheden og fællesskabet i samspil mellem det kirkelige og folkelige arbejde.

Dernæst har vi i Valg- og frimenighederne netop en frihed. Frihed til skabe og forme menighedslivet, som vi gerne vil. Medlemmernes direkte indflydelse ved den årlige generalforsamling, medindflydelse og hurtige beslutningsgange gør os fleksible i forhold til bureaukratiet, som præger den managementkultur vi oplever i samfundet og som nu er nået kirkelig regi.

Det er svært at spå - især om fremtiden. For mange bekymringer for fremtiden fratager os nærværet og intensiteten. Nutiden er ikke kun en ventosal til fremtiden, og vi aner jo alligevel ikke, hvad der sker - heller ikke med resten af Folkekirken. Vi

skal gøre det godt nu og være tilstede i det vi gør nu. Det kan ske på mangfoldig måde.

Så mit umiddelbare svar på spørgsmålet om de grundtvigske valg- og frimenigheders fremtid og spørgsmålet om det drejer sig om en fastholdelse af traditionen og styrkelse af denne - eller i en fornyelse og modernisering må være, at det ligger i begge dele. Både i fastholden af tradition og en styrkelse af det grundtvigske kirke- og livssyn, som synes mere aktuel i vort samfund end nogen sinde, samtidig må det ske i en naturlig fornyelse - også sprogligt. Og ikke mindst en oplysning om, hvad det grundtvigske livssyn egentlig er.

Så har vi overlevet os selv? Bestemt ikke. Tværtimod! Nyligt afdøde Mandela sagde "en optimist er en der ser mod solen og træder fremad". Det skal nok gå! ... Jeg er fortsat optimist. Det er også mit nytårsfortsæt, og i dag har jeg lige fået en indmeldelse og solen skinner over det smukke Vesterhav. "Min sjæl, hvad vil du mer'?"

Mikkel Crone Nielsen, Ryslinge Frimenighed, skriver:

Et spørgsmål om kirkesyn...

Hvordan ser fremtiden ud for de frie menigheder? Det er ikke et spørgsmål, der kan besvares ved kun at betragte valg- og frimenighederne. Fremtiden for disse afhænger nemlig - som den altid har gjort det - af fremtiden for folkekirken. De frie menigheder er som små følgebåde omkring et gigantisk krydstogtskib. De mindre både kan navigere forholdsvis frit, men den overordnede kurs er sat fra broen på moderskibet. Følgebådernes identitet er på den måde tæt knyttet til det skib, det følger.

I disse år bliver det stadig tydeligere, at det store moderskib - folkekirken - er ved at lægge kursen radikalt om. Da folkekirken opstod ved junigrundloven af 1849 blev det indledningen til en proces, hvor man i kraft af en række kirkelove - lov om sognebåndsløsning af 1855, lov om valgmenigheder af 1868, lov om menighedsråd af 1903 - fik stadfæstet en praksis, hvor det enkelte sogn var folkekirkens grundenhed. Lovene var samtidig en gedigen frihedsindsprøjtning i det statskirkelige legeme til stor glæde for landets grundtvigsk sindede såvel som for alle andre.

I dag ser vi dog, hvorledes det folkekirkelige pendul svinger tilbage. De enkelte sogne er ved at miste deres centrale placering i det folkekirkelige landskab. I stedet centrerer den administrative og økonomiske magt på provstiplan og i kirkeministeriet. Det er en udvikling, der ofte sker med menighedsrøddernes velsignelse, for de synes

ikke selv, de er kompetente nok til at bære ansvaret. Den opgave, der tidligere med naturlig stolthed blev varetaget af bønder med intet andet bag sig end et vinterskoleophold på Askov Højskole, anses i dag for uoverstigelig for gennemsnitsdanskeren med en PhD-grad i humanistisk informatik. Det er til at græde over, men vi må se i øjnene, at vi i dag er både dummere og udueligere end vores oldeforældres generation. Almuens tid ligger foran os.

Men også på det overordnede, organisatoriske plan, står folkekirken overfor ændringer. En uheldig alliance af Christiansborg-politikere og aktivistiske kirkefolk så gerne deres hedeste ønsker om at løse båndene mellem stat og kirke realiseret, alt sammen kronet med et landskirkeråd af medlemmer med den rette kirkelige indsigt. I skrivende stund (februar '14) er der våbenhvile mellem de kæmpende fløje af hvv. forfatningstilhængere- og modstandere, men med forårets komme vil krigen formodentlig bryde ud igen. Det endelige udfald er endnu ikke til at spå om.

I den hidtidige folkekirke, der af en tidligere kirkeminister blev beskrevet som et velordnet anarki, var der så rigelig plads til de frie menigheder - ja, faktisk kan man hævde, at netop disse menigheder udgjorde en afgørende del af det folkekirkelige, anarkistiske DNA. Der var - for at blive i det maritime billede - gensidig forståelse mellem moderskib og følgeskibe. Men med ønsket om en ny og mere strømlinet kirke med en klar og moderne styringsstruktur, er det tvivlsomt, om der overhovedet er plads til frie menigheder i den folkekirkelige selvforståelse.

At folkekirken er på vej i en mildt sagt uheldig retning, gør det altså ikke lettere for de frie menigheder. Samtidig må man dog også se i øjnene, at der - netop på grund af den uheldige udvikling i folkekirken - er mere brug for de frie menigheder end nogensinde før. I den situation er det ikke så meget spørgsmålet om, hvor vidt man i de frie menigheder skal lægge vægten på tradition eller fornyelse, der er det afgørende. Det afgørende er derimod, om man stadigvæk besidder modet til at være en fri menighed eller ej. Først derefter giver spørgsmålet om tradition og fornyelse mening, men netop som et spørgsmål, som den enkelte menighed må besvare på egen hånd i ord og handling.

At have modet til at være en fri menighed handler i bund og grund om at stå op imod den kirkelige almuegørelse, der breder sig som en pæleorm overalt i træværket på det folkekirkelige moderskib i disse år. Vi må insistere på at anse os selv som folkekirkens helt nødvendige overdrev, samtidig med at vi lige så indædt insisterer på selv at tage de udfordringer op, som helt naturligt følger med at være en menighed. Vi behøver med andre ord ikke en synode af særligt udvalgte for at vogte vores tro;

vi behøver heller ikke et provstiudvalg til at administrere vores penge. Vi kan faktisk godt selv.

Fremtiden for de frie menigheder afgøres ikke mindst af, hvorvidt vi formår at frugtbar gøre de væsentligste indsigter fra den grundtvigske arv. Her tænker jeg først og fremmest på kirke- og menighedssynet: at det er menigheden - og det vil også rent faktisk sige den *enkelte* menighed - der er kirken, og ikke den kirkelige organisation med provster, bispes, stiftsråd, synode og deslige. Grundtvigs tanker på dette område er ganske radikale og kan vel næppe følges til punkt og prikke. Ikke desto mindre kan både folkekirken såvel som de frie menigheder hente god næring fra Grundtvigs kirkesyn, der i mangt og meget tilhører fremtiden mere end fortiden. En konsekvens af dette kirkesyn kunne være dette: At når vor Herre har betroet os - sin menighed - sit eget ord om syndernes forladelse, kødets opstandelse og det evige liv, mon så ikke også vi kan mønstre den fornødne duelighed til at bære det ansvar, der følger med.

Mette Geil, Rødding Frimenighed, skriver:

Hvorfor flygte bort som en hjort på glanspapir? - om tradition og fornyelse, tilsløring og afsløring

MacBook på døbefonten

Den unge komponist og pianist Rasmus Skov Borring er i Rødding Frimenighedskirke til hvad vi som noget nyt kalder "*Sang under kirketag* - sang fra den blå i fyraftenstimen fra 16.30-17.30." Han stiller sin MacBook på kanten af døbefonten, hvor han også selv er blevet døbt som lille. Han spørger, om det går an, og om det ikke er et meget godt billede på tradition og fornyelse? Det går an, og det er et meget godt billede på tradition og fornyelse. Det er det også på kirkegården, når Lissi opstammer de store, gamle rododendroner, så de formklippede og lidt frækt rækker efter lys og mere liv. Også i konfirmandstuen kan der fanges billeder under overskriften tradition og fornyelse: Når de gamle flødekander i rustfrit stål må vige pladsen for gule mælkekander, som Mille har fået øje på og synes vi skal købe.

Alting har en tid..

Tradition og fornyelse i kirke og menighed handler altså om andet og mere end ord og teologi. Det handler også, om måder vi er sammen på og rammerne vi er i. Om mod til at trække kirkebænkenes hynder i rødt efter de dusgrønne årtier. .. *for alt, hvad der sker under himlen er der et tidspunkt*, som prædikeren sagde. Til fastelavn i år

sang vi i Frimenighedskirken i Rødning, efter idé fra Georg og med Annemarie som forsanger, ny poesi af Simon Grotian på gammelkendt Beatles-melodi: *Yes-ter-day / Fas-te-lavn*.. Og med omkvædet, som en replik også til forholdet mellem tradition og fornyelse:

*Hvorfor flygte bort
som en hjort
på glanspapir?
vi har
søgt et svar
i det gyldne kirkespir*

Hovedet i hækken

Strudsen kan stikke hovedet i hækken og hjorten kan flygte bort på glanspapir. Og vi kan som kirke og menighed vælge at sætte os uden for tid og sted. Når det sker, sker det måske ikke som et bevidst valg, men umærkeligt.. Fordi vi var så optagede af det som var og ønsker, at det altid må vedblive at være som det var. Eller vi drømmer os hen mod andre tider og skikke, som endnu ikke har taget form. Men vi er kirke og menighed i dag, i og med de forhold, som folk og tidernes gunst og ugunst skænker os. Og her er geografi og demografi mindst lige så vigtige faktorer som evt. udbytte af og ændringer i kraft af kirkeministerielt kommissionsarbejde.

Tivolisering og banalisering

Tivolisering og banalisering var overskrifterne, da biskop Jan Lindhardt engang blev bedt om at tale ved et stiftspræstekursus i Ribe Stift. Han havde sikret sig, at en taxa holdt klar på bagkanten af hans foredrag, da han var klar over, at hvad han sagde ville blive ilde hørt i et godt grundtvigsk stift med også tidehvervs- og missionsfolk. Han blev kørt direkte til flyet i Karup Lufthavn, samme biskop som også anbefalede sine præster at læse Ekstra Bladet. Danmarks største kirkeblad, som han kaldte avisen. Med tivolisering og banalisering ville den daværende Roskilde-biskop næppe banalisere kirkens ærinde og udfordring eller for den sags skyld sætte menigheden i Tivolis luftballoner søndag kl. 10. Også der talte han for et i øjenhøjdeforhold mellem folk og kirke med respekt for såvel tradition som fornyelse. For en dynamisk kirke i og til tiden med udgangspunkt i og med forbindelse til traditionen. Det er muligt, og det er vel det vi både vil og kan i mange af de frie menigheder? Fortsat at være menigheder, som kender og vil kendes ved traditionen - i teologi, menighedssyn og gudstjenesteliv. Og samtidig være moderne, reflekterende

mennesker, som kender såvel tiden og verden godt nok til, at de forhold både må og skal afspejles i forkyndelse og forsamlingsformer.

Jul, påske og..

I Roskilde Stift har jeg været med til at udarbejde et 'begivenhedskirkeår', hvor der også blev talt om 'alibi-gudstjenester'. Det skete med tanke på kirkeårets søn- og helligdage som en perlerække med forskellige farver, former og fortællinger. Det kan og skal foldes ud, som en måde at skabe anledninger til kirkegang - også ud over de store højtider.

Det er Kaj Munk, der har anekdoten fra konfirmationsgudstjenesten, hvor konfirmanderne overhøres i kirkens og menighedens tre store højtider. *Jul*, bliver der sagt med sikkerhed. *Påske*, nævnes lidt mere tøvende. Og sværere er det med den tredje højtid. Men med ny vundet mod siger en konfirmand med lys i øjnene: *Ulfborg Marked!* Pinse er (også) her glemt og den tredje højtid blev husket som den dag, hvor familien var sammen, madkurven pakket og hvor dagen alt i alt blev et par centimeter højere.. De dage har vi i den kristne tradition, med den bedst tænkelige historie, og i de frie menigheder, med de friest tænkelige rammer til forsamling og forkyndelse de bedste muligheder for at lade os kende på. Når blot vi gør tradition og fornyelse til hinandens forudsætninger og ikke et gensidigt begrænsende modsætningspar. Traditionen set som en tilsløring af fornyelsen og fornyelsen set som en afsløring af traditionen. Som tørstende hjort, der slukker tørsten i kilden med både tradition og fornyelse.

Da jeg i 2007 søgte præstestillingen i Rødding Frimenighed skrev jeg min ansøgning under overskriften Tradition og fornyelse. Og skulle jeg søge min egen stilling igen i dag ville det nok blive under samme overskrift. Fordi det nu engang er blevet i det ordpar, at jeg som i et prisme ser store dele af teologi og kirkeliv udfolde sig. Altid med nye nødvendigheder for at vende sig mod traditionen - *ad fontes* - og med nye udfordringer i forhold til nytænkning. Aktuelt i forhold til nye samarbejdsformer og teamwork: Fra præstens gudstjeneste til vores gudstjeneste (pkt. 1 fra Innovation Camp 2014).

Regnskab for 2013

Driftsregnskab			2012
<u>Indtægter</u>			
kontingent	107809		205115
Renter	280		1.136
møder, kursus	1253		1.440
diverse	0		1238
<u>indtægter ialt</u>	109342	109342	<u>208.929</u>
<u>Udgifter</u>			
Bestyrelsesudgifter	22718		21.108
Eksterne møder	1327		7999
Konvent, debatmøde, konference	9579		15.876
efteruddannelse	9177		6878
Årsmøde	18000		22.997
Årsskrift	18655		19.692
Hjemmeside	37071		5.323
Kontingent Isobro	14800		14.618
Kontorudgifter	153		988
<u>Udgifter i alt</u>		131479	<u>115.478</u>
årets resultat		-22137	93.450
Balance		109342	<u>208.929</u>
Status			
<u>Aktiver</u>			
Nordea	260572		282.708
<u>Aktiver i alt</u>		260572	<u>282.708</u>
<u>Passiver</u>			
skyldige poster	0		0
Egenkapital			
Egenkapital 01.01.2013	282708		189.258
Årets driftsresultat	-22137		93450
Egenkapital 31.12.2013	260572		282.708
<u>Passiver i alt</u>		260572	<u>282.708</u>

Rødvig, den 3. jan. 2014
Aksel Bording, kasserer

Regnskab revideret uden
bemærkninger
Odense 6. jan. 2014, Anders
Lundsgaard, revisor

Regnskab for orlovskassen 2013

Driftsregnskab		2012
<u>Indtægter</u>		
kontingenter	44772	68837
Renter	281	732
øvrige indtægter	0	0
<u>indtægter ialt</u>	45053	<u>69569</u>
<u>Udgifter</u>		
refusioner	46083	25008
kontorudgifter	0	0
andre udgifter	0	0
<u>Udgifter i alt</u>	46083	25008
årets resultat	-1031	44561
balance	45053	<u>68569</u>
Status		
<u>Aktiver</u>		
Nordea	156786	157.817
tilgodehavende		
kontingent	0	0
<u>Aktiver i alt</u>	156786	157.817
<u>Passiver</u>		
skyldige poster	0	0
Egenkapital		
egenkapital		
01.01.2013	157817	113.256
Årets		
driftsresultat	-1031	44561
egenkapital		
31.12.2013	156786	157817
<u>Passiver i alt</u>	156786	157.817

Rødvig, den 3.
januar 2014
Aksel Bording,
kasserer

Regnskabet revideret uden bemærkninger
Odense 6. januar 2014, Anders Lundsgaard

GRUNDTVIGSKE VALG- OG FRIMENIGHEDER I DANMARK

Tilsluttet *Foreningen af Grundtvigske Valg- og Frimenigheder*. Man kan se evt. ændringer og opdateringer på hjemmesiden www.friegrundtvigske.dk.

Adresse og personændringer mm. skal meddeles til redaktør af årsskriftet og hjemmesiden Mette Marslund på marslund@live.dk

VALGMENIGHEDER

AULUM-VINDING-VIND www.avv-valgmenighed.dk Oprettet 1922 Medlemstal: 525

Formand: Carsten Bjerrum, Fuglsangvej 2, 7500 Holstebro. Tlf.97430220.

carstenbjerrum@mail.dk **Forretningsfører:** Harald Nielsen, Søndermarken 11, 7490 Aulum. Tlf. 97472798 hnaulum@fiberpost.dk **Kasserer:** Mariane Andersen, Agerfeldvej 10, 7550 Sørvad

Præst (2013): Ronald Risvig, Holstebrovej 9, 7490 Aulum, Tlf.97472413 ronald-risvig@hotmail.com

BALLE www.balle-valgmenighed.dk Oprettet 1885 Medlemstal: 241

Formand: Else Sandahl Pedersen, Sødovervej 50, 7182 Bredsted. Tlf.75881024/61547124

Else.sandahl.pedersen@skolekom.dk **Kasserer:** Ingvar dt H.Johansen, Steen Blicher vej 115, 7182 Bredsten, Tlf.75882202 / 40152202 steens-gaard@mail.tele.dk

Præst (2012): Marie Louise Odgaard Møller, Ballevej 41, 7182 Bredsten. Tlf. 75881050/61704696 maria.l.o.moeller@gmail.com

BERING www.beringvalgmenighed.dk Oprettet 1876 Medlemstal: 195

Formand: Lars A. Christensen, Grøfthøjparken 157 G, 3 tv., 8260 Viby. Tlf.: 60887650

lars.christensen0611@gmail.com **Kasserer:** Else Marie Pedersen, Ustrupvej 18, 8660 Skanderborg. Tlf. 86522972 ulstrupgaard@gmail.com

Præst (2013): Margrethe Barfoed, Torshøjvænget 15, 8361 Hasselager. Tlf. 86928878 mbarfoed@gmail.com

BØVLING www.boevlingvalgmenighed.dk Oprettet 1875 Medlemstal: 679

Formand: Joan Flansmose Trelborg, Brogårdvej 36, 7650 Bøvling . Tlf. 97885251

formand@boevlingvalgmenighed.dk **Kasserer:** Else-Marie Pedersen, Fårevej 130, 7650 Bøvlingbjerg. Tlf. 97885492 kasserer@boevlingvalgmenighed.dk

Præst (2013), Marianne Nørgaard Gyldenkerne, Præstevangen 1, 7650 Bøvlingbjerg. Tlf. 97885650 praest@boevlingvalgmenighed.dk

FREDERIKSBORG www.h-g-valgmenighed.dk Oprettet 1909 Medlemstal: 25

Formand: Ida Lykke Bang, Stenvænget 15, Gadevang, 3400 Hillerød. Tlf. 48266512
bangogbang@mail.dk **Kasserer:** Reinhard Längerich, Søtoften 13, 3450 Allerød.

tlf. 48171265 reinhard@post11.tele.dk

Præst (2002): Anne Marie Lervad Thomsen, Kystvejen 47, 8000 Århus C. Tlf. 48250548
amlervadt@hotmail.com

GJELLERUP www.h-g-valgmenighed.dk Oprettet 1904 Medlemstal: 516

Formand: Karen Marie Holm, Søndermarken 6, Hammerum, 7400 Herning.
Tlf. 97116756/25145271 karenmarie@holm.mail.dk **Kasserer:** Per Stamp Lambæk,
Klokkehøj 54, Gjellerup, 7400 Herning, Tlf. 20235210 mail@byggefirmaet-lambæk.dk

Forretningsfører: Birgitte Götze, Østergade 57, 7430 Ikast. Tlf. 97208712
birgittegotze@privat.dk

Præst (1998) (*fælles med Herning Valgmenighed*): Morten Kvist, Nørre Alle 21, 7400
Herning. Tlf. 97120652 hgv@post.tele.dk

HAVREBJERG www.hoeve-havrebjerg.dk Oprettet 1904 Medlemstal: 134

Formand: : Henning Ipsen, Lærketofte 12, 4281 Gørlev. Tlf. 56484277 ipsenh@gmail.com

Kasserer: Helga Ipsen, Lærketofte 12, 4281 Gørlev. Tlf. 55484277

Præst (*fælles med Høve Valgmenighed*): Nana Hauge, Sorø Landevej 306, 4261 Dallose,
Tlf. 58186542 haugenana@hotmail.com

HERNING www.h-g-valgmenighed.dk Oprettet 1904 Medlemstal: 566

Formand: Laura Jepsen. 7400 Herning. Tlf. 23712257 jepsen.laura@gmail.com

Forretningsfører: Grethe Nielsen, Tlf. 30600335 grethe.nielsen@herningvalgmenighed.dk

Præst (1998) (*fælles med Gjellerup Valgmenighed*): Morten Kvist, Nørre Alle 21, 7400
Herning. Tlf. 97120652 hgv@post.tele.dk

HOLSTEBRO www.holstebrovalgmenighed.dk Oprettet 1883 Medlemstal: 1125

Formand: Karen Bjerre Madsen, Sundevedsgade 20, 7500 Holstebro. Tlf. 97424890
karen.bjerre.madsen@mail.dk **Kasserer:** Asger Brodersen, Ågade 9, 7500 Holstebro Tlf.
97411838 asger.brodersen@skolekom.dk **Forretningsfører:** Harald Nielsen, Søndermarken
11, 7490 Aulum. Tlf. 97472798 hnaulum@fiberpost.dk

Præst (2005): Peter Hedegaard, Valmuevej 57, 7500 Holstebro. Tlf. 97421023
kontor: to. 16-18, Skolegade 32, 7500 Holstebro phvalgm@mail.dk

HØVE www.hoeve-havrebjerg.dk Oprettet 1879 Medlemstal: 348

Formand: Lars Westh, Erdrup Enghave 2, 4242 Boeslunde, tlf. 58188561 **Kasserer:** Aslaug
Bugge, Ærtebjergvej 18, Tjæreby, 4230 Skælskør. Tlf. 58141020

Præst *fælles med Havrebjerg Valgmenighed*: Nana Hauge, Sorø Landevej 306, 4261
Dallose, Tlf. 58186542 haugenana@hotmail.com

KERTEMINDE DALBY www.kdvalgmenighed.dk Oprettet 1868 Medlemstal: 405

Formand: Karen Louise Loldrup Ravnebjerg, Vestergade 100, 5300 kerteminde.

Tlf. 65324220 ravnebjerg2@stofanet.dk **Forretningsfører:** Karl Andersen, Blochvænget 6,
5300 Kerteminde. Tlf. 65323315

Præst (1996): Gustav Reck, Skolegade 30, 5300 Kerteminde. Tlf. 65321108
gr@kdvalgmenighed.dk

KJELLERUP OG OMEGNS www.kjellerupvalgmenighed.dk Oprettet 1917 Medlemstal: 428

Formand: Svend Åge Thomsen, Lindevej 30, 8620 Kjellerup. Tlf. 86881941

sv.aage.thomsen@hotmail.com **Kasserer:** Mette Møller Nielsen, Mausingvej 20, 8620

Kjellerup. Tlf.: 86886789 mmn@fibermail.dk **Forretningsfører:** Dorthe Kaa, Aabenraavej 28, 8600 Silkeborg. Tlf. 86804052 dorthe-thomas@webspeed.dk

Præst (1983): Karen Marie Ravn, Kirkebakken 13, Hørup, 8620 Kjellerup. Tlf. 86881110

Privat: Allingskovgårdsvej 24, Grauballe, 8600 Silkeborg. Tlf. 86877510

karenmarieravn@gmail.com

KLIM www.klimvalgmenighed.dk Oprettet 1883 Medlemstal: 520

Fællesformand: Charlotta Lolke, Arupvej 38, Arup, 7742 Vesløs. Tlf. 97993376

lotte.lolk@mail.dk **Kasserer:** Grethe Thomsen, Bryggerivej 18, 9460 Brovst. Tlf. 98238433
glynget@gmail.com

Præst (2013): Torben Tvorup Christensen, Oddevej 65, Klim, 9690 Fjerritslev. Tlf. 98225214
klimvalgmenighed@nordfiber.dk

KØBENHAVNS www.kvvv.dk Oprettet 1890 Medlemstal: 71

Formand: Jens Hestbech, Gl.Kongevej 19,3. 1910 København V. Tlf 33248597

jens.hestbech@gmail.com **Forretningsfører:** Per Lund-Hansen, Jonstrupvangvej 8, 3500
Værløse, Tlf. 44474727

Præst (2005) (*fælles med Vartov Valgmenighed*): Niels Grønkjær, Løngangstræde 24.2, 1468
København K. Tlf. 33133031 ng@kvvv.dk

LEMVIG OG OMEGNS www.lemvigvalgmenighed.dk Oprettet 1883 Medlemstal: 574

Formand: Daniel Eiler, Østerbrogade 33, 7620 Lemvig. Tlf. 97889700 bodil-daniel@dlgpost.dk

Kasserer: Gustav Madsen, Nørremøllevej 5, 7620 Lemvig. Tlf. 97820596

gustav@lemvigbiogas.dk **Forretningsfører:** Birgitte Steensgaard, Ballegårdsvænget 32,
7620 Lemvig. Tlf.: 61140244 post@lemvigvalgmenighed.dk

Præst (2005): Signe Paludan, Kirkevej 4, 7620 Lemvig. Tlf. 97820052 spaludan@mail.dk

MELLERUP www.mellerupvalgmenighed.dk Oprettet 1890 Medlemstal: 157

Formand: Anne-Marie Neimann Mortensen, Amtsvejen 130, Mellerup, 8930 Randers NØ

Tlf.: 86441405 / 61751874 neimannmoestrup@gmail.com **Kasserer:** Ellen Mønsted Larsen,
Fjordbakken 19, Mellerup, 8900 Randers Tlf. 86441818 emoenstedlarsen@skylinemail.dk

Præst: (2004): Benedicte Præstholm, Byagervej 82 P, 8330 Beder. Tlf. 50901677

benedicte@hammerpraestholm.dk

NORDDJURSLANDS norddjurslands-valgmenighed.dk Oprettet 1948 Medlemstal: 557

Formand: Jens Anker Boelsmand, Langbjergvej 10, 8961 Allingåbro. Tlf. 86486635

boelsmand@elromail.dk **Kasserer:** Kis Ruby Tlf. 20486675 kist@mail.dk

Præst (2008): Karen Marianne Kristensen, Søndermarksvej 43, 8961 Allingåbro. Tlf. 86486003
mail@norddjurslands-valgmenighed.dk

Hjælpepræst: Torben Scherff Sørensen, Nordkystvej 23, 8691 Allingåbro, Tlf. 29401949
scherff@dadlnet.dk

ODDER www.oddernettet2.dk/valgmenodder/ Oprettet 1886 Medlemstal: 129

Formand: Jens Rasmussen, Smederupvej 15, 8300 Odder. Tlf. 86554277
jens.rasmussen.smederup@gmail.com **Kasserer:** Colin Walpole Tlf. 30498972 **Kontor:**
Rørthvej 34, 8300 Odder. Tlf. 86560076 kassereren@oddervalgmenighed.dk
Præst (2004): Kim Arne Pedersen, Rørthvej 34, 8300 Odder. Tlf. 86542297/86228658
pastorkimarnep@oddervalgmenighed.dk

Hjælpepræst: Anders Eskedal, Hammervænget 33, 8310 Tranbjerg. Tlf. 8629 2504/20777168
E-Mail: madsen.eskedal@webspeed.dk

ODENSE www.odensevalgmenighed.dk Oprettet 1883 Medlemstal: 583

Formand: Anne Grete Pilgaard, Skovbrynet 17, 5260 Odense S. Tlf. 61410052
annegretepilgaard@gmail.com **Regnskabsfører:** Jørgen Hansen, Lærkevangen 15,
Snestrup, 5210 Odense NV. Tlf. 66161493 jorgen.hansen@talnet.dk
Præst: (2004) Inger Hjuler Bergeon, Finsens Allé 25, 5230 Odense M. Tlf. 66125705.
ihb@km.dk

OSTED www.ostedvalgmenighed.dk Oprettet 1924 Medlemstal: 369

Formand: Ove Korsgaard, Valorevej 59, 4130 Viby, Tlf. 26166788 ove@dpu.dk
Kasserer: Ib Algot Nielsen, Lejrevej 84, 4320 Lejre. Tlf. 6498480 ib.algot@mail.dk
Præst (2002): Laura Lundager Jensen, Langetofte 1, Osted, 4000 Roskilde. Tlf. 46497311
luje@phmetropol.dk

RYSLINGE www.ryslingevalgmenighed.dk Oprettet 1865 Medlemstal: 850

Formand: Asbjørn Nyholt, 5750 Ringe, Tlf. 40209613 asbjorn@nyholt.dk **Kasserer:** Lena
Schmidt, Krokusvej 10, 5750 Ringe. Tlf. 62622572 Ryslinge.Valgmenighed@5750.dk
Præst (2000): Michael Nielsen, Aaskovvej 2, 5856 Ryslinge. Tlf. 62671073
ryslingevalgmenighed@mail.dk

SKANDERUP Grundtvigske www.skanderup-valgmenighed.dk Oprettet 1910 Medlemstal: 271

Formand: Jens Simonsen, Vargårdevej 80, 6094 Hejls, Tlf. 75594112/20940695
vargaarde@mail.dk **Kasserer:** Benny Thaysen Thomssen, Ulveryggen 9, Skanderup, 6640
Lunderskov. Tlf. 7559 4115
Præst (2012): Axel Jessen, Kastanie Allé 47, Skanderup, 6640 Lunderskov. Tlf. 7559 4089/
6018 1699 skanderupvalgmenighed@live.dk

STEVNS www.tryggevaeldeprovsti.dk Oprettet 1884 Medlemstal: 125

Formand: Hans Dalgaard, Storemarksvej 22, 4673 Rødvig Stevns. Tlf. 56506684
hans@dalgaard.biz **Kasserer:** Erling Nielsen, Espemosevej 7, 4660 Store Heddinge. Tlf.
56508141 espe@dlgmail.dk
Præst (2013): Aksel Bording, Thorsvænge 30, 4673 Rødvig, Stevns. Tlf. 23822208
ak.bording@gmail.com

SDR. NÆRÅ www.valgmenigheden.dk Oprettet 1874 Medlemstal: 1275

Formand: Lis Rosager Møldrup, Kløvervej 37, 5792 Årslev, Tlf. 65991844
lis.moldrup@gmail.com **Kasserer:** Else Rasmussen, Smedebakken 21, Tarup, 5792 Årslev.
Tlf. 65972301
Præst (2012): Ina Balle Aagaard, Stationsvej 171, Sdr. Næså, 5792 Årslev. Tlf. 65991102
iba@km.dk

UBBERUP www.ubberupvalgmenighed.dk Oprettet 1873 Medlemstal: 565

Formand: Steen Gammelby, Ellekærvej 10, Bastrup, 4400 Kalundborg. Tlf. 40413347
s.e.g@mail.tele.dk **Kasserer:** Lonny Sørensen, Rugtvedvej 10, 4470 Svebølle. Tlf. 59294052
rugtvedvej@email.dk

Præst (2012): Anna Blemmer Monrad, Tingvejen 47, 4400 Kalundborg. Tlf.: 59507008
ubberupvalgmenighed@mail.dk

VALLEKILDE www.vallekilde-valgmenighed.dk Oprettet 1882 Medlemstal: 544

Formand: Berit Hansen, Vallekildevej 111, 4534 Hørve, Tlf. 24612604 berit.s.hansen@sol.dk
Kasserer: Jytte Gynther, Kirkestien 4, Vallekilde, 4534 Hørve. Tlf. 59656683
jyttegy@mail.dk

Præst (1992): Janne Christiane Sulkjær, Triersvej 4, Vallekilde, 4534 Hørve. Tlf. 59656580
mail@vallekilde-valgmenighed.dk

VARTOV www.kvvv.dk Oprettet 1920 Medlemstal: 442

Formand: Vibeke Hein, Vibeke Hein, Slotsalleen 44, 4200 Slagelse Tlf. 20198990
info@liselund.dk **Forretningsfører:** Kurt Gotfredsen, Opnæsgård 57, 1.th, 2970 Hørsholm.
Tlf. 31956372

Præst (2005) (*fælles med Københavns Valgmenighed*): Niels Grønkjær, Løngangstræde 24,2
1468 København K. Tlf. 33133031 ng@kvvv.dk

VEJSTRUP www.vejstrupvalgmenighed.dk Oprettet 1874/75 Medlemstal: 498

Formand: Lone Arntzen, Albjergvej 47, 5883 Oure. Tlf. 62281638 lonearntzen@gmail.com
Forretningsfører: Lone Rosager Poulsen, Edelsmindevej 11, 5700 Svendborg. Tlf. 62222681 eft. kl. 16
emlf@mail.tele.dk

Præst (2009): Anders Carlsson, Landevejen 65, 5882 Vejstrup. Tlf. 62281081
vejstrupvalgmenighed@vejstrupmail.dk

VRÅ www.vraaavgmenighed.dk Oprettet 1900. Medlemstal: 379

Formand: Jens Sigh, Højskolevej 10, 9760 Vrå. Tlf. 98982401 kirstenogjenssigh@gmail.com
Kasserer: Inger Larsen, Højskolebakken 2C, 9760 Vrå. Tlf. 96671105
Præst (2000): Lene Graarup, Vestergade 41, 9760 Vrå. Tlf. 98981277 lene@vraahojkskole.dk

FRIMENIGHEDER

BOVLUND www.bovlundfrimenighed.dk Oprettet 1879 Medlemstal: 248

Formand: Birthe Schmidt, Bovlundbjergvej 31, 6535 Branderup. Tlf. 74835191 3jbn@ofir.dk
Kasserer: Lasse Bergholdt, Buen 10, 6541 Bevtøft. Tlf. 74514149 buen10@gmail.com
Præst (1992): Sten Kaalø, Bovlund Bjergvej 23, 6535 Branderup. Tlf. 74835143

HUNDBORG Oprettet 1893 Medlemstal: 25

Formand: Ole Andersen, Hundborgvej 72, 7700 Thisted. Tlf. 20515543 **Kasserer:** Anne
Louise Haack Olsen, Todbølvej 13, 7752 Snedsted. 97934606
Præst (1998): Kurt Viggo Andersen, Præstevangen 1, 7650 Bøvlingbjerg. Tlf. 97885650
kurtvandersen@mail.dk

MORSØ www.morsoefrimenighed.dk Oprettet 1871 Medlemstal: 1399

Formand: Henning Poulsen, Rebslagervej 1, Solbjerg, 7950 Erslev. Tlf. 97741887
henningkpoulsen@mail.tele.dk **Kasserer:** Elin H. Krarup, Annettesvej 4, Solbjerg, 7950
Erslev. Tlf. 97741416 skrarup@post2.tele.dk

Præst: Ole Kobbegaard, Præstbrovej 347, Øster Jølby 7950 Erslev, Tlf. 97741014/51565550
olekobbegaard@gmail.dk

RYSLINGE www.ryslinge Oprettet 1865 Medlemstal: 536

Formand: Søren Ellegaard, Bymarksvej 15, 5600 Fåborg. Tlf. 62611218
formanden@ryslingefrimenighed.dk **Kasserer:** Flemming Rasmussen, Bjertevej 16,
Herringe, 5750 Ringe. Tlf. 62623731 kassereren@ryslingefrimenighed.dk

Præst (2003): Mikkel Crone Nielsen, "Kirkely", Gråbjergvej 4, 5856 Ryslinge. Tlf. 62671095
mikkelcrone@hotmail.com

RØDDING www.roeddingfrimenighed.dk Oprettet 1874 Medlemstal: 802

Formand: Birgitte Pallesen, Kongeåvejen 40, 6600 Vejen. Tlf.: 23388166 bp@s-g-i.dk

Forretningsfører: Lasse Bergholdt, Buen 10, 6541 Bevtoft. Tlf. 74841129
buen10@gmail.com

Præst: (2007) Mette Geil, Kirkebakken 2, 6630 Rødding. Tlf. 74841117 mail@mettegeil.dk

THORSTED Oprettet 1883 Medlemstal: 80

Formand: Grethe Kirk, Åvænget 4, 7700 Thisted. Tlf.: 97971015 grethekirk@forum.dk

Kasserer: Kisser Bjerregård, Lars Kjærsvej 20, 7700 Thisted Tlf. 97977414 kisser@lite.dk

Præst (2009): Peter Haandsbæk Jensen, Grønlandsvej 2, 7700 Thisted. Tlf: 42430957
plutovej@gmail.com

TRÆNGSTRUP/FARSØ www.tr-f-frimenigheder.dk Oprettet 1888 Medlemstal: 80

Formand: Per G. Pedersen, Bjergvang, 9640 Farsø. Tlf. 98631258

Kasserer: Bent Jensen, Nyrupvej 8, 9600 Aars. Tlf. 98621937 kjeldgaard@mail.tele.dk

Præst: henvendelse til Ole Beck, Trængstrupvej 99, 9541 Suldrup, Tlf. 98653230
ole@becks.dk

ÅGÅRD www.aagaardfrimenighed.dk Oprettet 1887 Medlemstal: 321

Formand: Viggo Jensen Brakkervej 36, 6040 Egtved. Tlf: 29913924 vig@jensen.mail.dk

Forretningsfører: Lasse Bergholdt, Buen 10, 6541 Bevtoft. Tlf. 74841129
buen10@gmail.com

Præst (1997): Henrik Jensen, Kirkebakken 6, Ågård, 6040 Egtved. Tlf. 75553122
jambo@post8.tele.dk

FORENINGENS BESTYRELSE

- Formand: Vibeke Hein, Slotsalleen 44, 4200 Slagelse
Tlf. 20198990 info@liselund.dk
- redaktør: Mette Marslund, Landevejen 133, 5883 Oure
Tlf. 62281568/23716568 marslund@live.dk
- Kasserer: Aksel Bording, Thorsvænge 30, 4673 Rødvig, Stevns
Tlf. 23822208 ak.bording@gmail.com
- Sekretær: Anne-Marie Neimann Mortensen, Amtsvejen 130, Mellerup, 8930 Randers NØ
Tlf.: 88441405 / 61751874 neimannmoestrup@gmail.com
- Medlem: Karen Marie Holm, Søndermarken 6, Hammerum, 7400 Herning.
Tlf. 97116756/25145271 karenmarie@holm.mail.dk

SUPPLEANTER

- Sjælland: Laura Lundager Jensen, Langetofte 1, Osted, 4000 Roskilde, Tlf. 46497311
Fyn: Solveig Rauer, Stationsvej 26, 5792 Årslev. Tlf. 65992865
Jylland: Morten Kvist, Nørre Allé 21, 7400 Herning. Tlf. 97120652

REVISORER

- Revisor: Anders Lundsgaard, Poppelvej 35, 5230 Odense M. Tlf. 20428085
Suppleant: Esben Hansen, Frode Jakobsensvej 12, 7950 Erslev. Tlf 97741505
Revisor Orlovskasse: Anders Lundsgaard, Poppelvej 35, 5230 Odense M. Tlf. 20428085
Suppleant: Esben Hansen, Frode Jakobsensvej 12, 7950 Erslev. Tlf 97741505

Foreningen af Grundtvigske Valg- og Frimenigheder. Årsskrift 2014
Redaktør: Mette Marslund (ansv.) Tryk: Trykteam. Svendborg.